

Vlado Pušnik, Ivan Flac, Janez Brvar, Zoran Zidarič, Ivan Bračko in Stane Sajevec: Kirarjev panj in čebelarjenje z njim

Čebelarstva zveza društev Maribor,
Maribor 2009,
103 strani

Kirarjev panj, imenovan po konstruktorju Francu Kirarju, nekdanjem velečebelarju iz Malečnika pri Mariboru, je v celoti plod domačega znanja. Dandanes ga izdelujejo v treh različicah, ki se razlikujejo po prostornini oziroma po velikosti plodiščnih satov in po številu mediščnih satov, ki so sicer v vseh treh tipih enake velikosti. Plodiščni sati so na toplo stavbo, mediščni, zloženi v dva predala, na hladno, matična rešetka ni potrebna, ker imajo mediščni sati globoke celice in matica načelno ne zalega vanje. S temi panji najpogosteje čebelarijo na Štajerskem, njihova značilnost pa je, da je po potrebi mogoče spreminjati prostornino, in to tako plodišča kot medišča. Ker se zanje zanima marsikateri čebelar, bo z veseljem vzel v roke knjigo, ki je pred nami.

Posamezna poglavja so delo različnih avtorjev. Po predgovoru, ki ga podpisuje predsednik Čebelarstva zveze društev Maribor Jože Bauman, piše Vlado Pušnik o skupnem delu pri pripravi knjige ter o življenju in delu velečebelarja Franca Kirarja. Predstavitve Kirarjevega panja je delo Ivana Flaca, ki nam natančno predstavi vse tri tipe tega panja – tip A, tip B in srednji Kirarjev panj – ter njihove posamezne dele. Za prva dva tipa sta v knjigi predstavljena tudi podrobna načrta. Opiše tudi panje za rezervne družine in plemenilnik. Poglavje o čebelarjenju v Kirarjevem panju je izpod peresa izkušenega praktika Janeza Brvarja. Poleg razmišljanja o prednostih Kirarjevega panja navaja tudi navodila o tem, kako pregledovati družine, kako se spopasti z rojenjem, kako preseliti družino iz AŽ-panja v Kirarjev panj, ter o postopkih pri točenju.

Poglavje »Moje čebelarstvo leto s Kirarjevimi panji« je napisal Zoran Zidarič. Opisuje opravila v posameznih letnih obdobjih in razloge za čebelarjenje v

teh panjih. Na koncu opravila strne še v koledarsko leto po posameznih mesecih. Prispevek o svojih izkušnjah s Kirarjevimi panji je napisal dolgoletni praktik Ivan Bračko. Spominja se tudi svojih srečanj s Francem Kirarjem. Besedila končuje Stane Sajevec s poglavjem o pomembnih spoznanjih, koristnih za umnega čebelarja, in naniza nekaj spominskih utrinkov na Franca Kirarja, zlasti na njegove čebelarstvo modrosti. Knjigo sklene seznam uporabljenih virov. Razlage v posameznih poglavjih ponazarjajo tudi številne barvne fotografije.

Knjiga je po večini napisana v »čebelarstvu« jeziku, misel teče tekoče in razumljivo. Vendar je pri opisih pač tako, da nikoli ne morejo biti tako popolni, da bi odtehtali ogled panja »v živo«, čeprav so podkrepjeni s priloženim načrtom. Šele če posamezne dele panja otipaš in si jih ogledaš v naravi, si lahko ustvariš dokončno predstavo, kako je pravzaprav vse narejeno. A vrnimo se h knjigi. Treba je reči, da bi katero izmed poglavij vendarle moralo pred objavo

pogledati kako kritično oko. Kajti brati, na primer o mediščnih »satnicah z globokimi celicami«, je le nekoliko moteče.

Veseli smo lahko knjige, ki je pred nami. Odpira nam neko novo dimenzijo v tehnologiji čebelarjenja, nakazuje nam rešitve, o katerih smo veliko razmišljali. To je predvsem možnost spreminjanja prostornine panja v skladu s povečevanjem in zmanjševanjem števila čebel v družini ter trenutnimi pašnimi razmerami. Če se spomnimo, je bil to že eden od pomembnih naukov Antona Janše, a je bil pri nas po večini prezrt.

Knjiga je pred nami, in to je mogoče le začetek, da se bomo o tem tipu panja začeli pogovarjati nekoliko bolj odkrito ter v strokovni literaturi pisati o vprašanih, povezanih z njim. Očitek, ki ga knjigi lahko izrečemo, je le ta, da krepko zamuja z izidom, saj bi bilo verjetno marsikatero čebelarstvo v Sloveniji dandanes drugačno, kot je. ■

Janez Gregori

